

Uchwała Komisji Habilitacyjnej
z dnia 10 marca 2021 r.
powołanej w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo
wszczętym na wniosek dra Michała Borodo

Komisja Habilitacyjna wyznaczona częściowo w dniu 29 września 2020 r. przez Radę Doskonałości Naukowej, a powołana uchwałą Rady Dziedziny Nauk Humanistycznych UKW Nr 11/2020/2021 z dnia 20 października 2020 r. w składzie:

1. Prof. dr hab. Teresa Tomaszewicz, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu – Przewodnicząca Komisji
2. Dr hab. Joanna Dybiec-Gajer prof. UP, Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie – Recenzent
3. Dr hab. Marta Kaźmierczak, Uniwersytet Warszawski – Recenzent
4. Prof. dr hab. Barbara Lewandowska-Tomaszczyk, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Koninie – Recenzent
5. Dr hab. Izabela Szymańska, Uniwersytet Warszawski – Recenzent
6. Dr hab. Elżbieta Łukasiewicz, prof. uczelni, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego – Sekretarz Komisji
7. Dr hab. Rafał Zimny, prof. uczelni, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego – Członek Komisji

na posiedzeniu dnia 10 marca 2021 roku, w którym uczestniczyli wszyscy Członkowie Komisji, w głosowaniu jawnym (głosów ZA: 7, głosów PRZECIW: 0, głosów WSTRZYMUJĄCYCH SIĘ: 0), działając na podstawie art. 221 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce* (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 ze zm.) oraz *Regulaminu postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego* zatwierdzonego Uchwałą Nr 4/2020/2021 Senatu UKW z dnia 24 listopada 2020 r., po zapoznaniu się z recenzjami i dokumentacją wniosku oraz po przyjęciu kolokwium habilitacyjnego podjęła uchwałę, w której stwierdza, że aktywność naukowa dra Michała Borodo po uzyskaniu stopnia doktora oraz osiągnięcie naukowe zatytułowane *English Translations of Korczak's Children's Fiction. A Linguistic Perspective* (monografia, 2020, Cham: Palgrave Macmillan) stanowią znaczny wkład w rozwój dyscypliny naukowej językoznawstwo.

Komisja Habilitacyjna jednogłośnie popiera wniosek dra Michała Borodo o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo i rekomenduje Radzie Dziedziny Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego nadanie stopnia doktora habilitowanego.

Komisja przekazuje niniejszą uchwałę wraz z uzasadnieniem Przewodniczącej Rady Dziedziny Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszcy Prof. dr hab. Małgorzacie Świąćckiej.

Przewodnicząca Komisji
Prof. dr hab. Teresa Tomaszewicz
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Teresa Tomaszewicz

Uzasadnienie

Uchwała Komisji Habilitacyjnej powołanej do zaopiniowania wniosku dra Michała Borodo o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dyscyplinie językoznawstwo została podjęta w trybie jawnym podczas obrad przeprowadzonych zdalnie z wykorzystaniem aplikacji MS-Teams umożliwiającej nagrywanie.

Recenzenci i pozostali Członkowie Komisji zapoznali się z osiągnięciem naukowym oraz pozostałym dorobkiem naukowym, dydaktycznym i organizacyjnym Habilitanta. Wszyscy Członkowie Komisji wzięli udział w kolokwium i posiedzeniu Komisji Habilitacyjnej, które miało przebieg zgodny z rygorami określonymi w art. 221 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce* (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 ze zm.) oraz *Regulaminie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego* zatwierdzonym Uchwałą Nr 4/2020/2021 Senatu UKW z dnia 24 listopada 2020 r.

Komisja jednogłośnie stwierdza, że aktywność naukowa dra Michała Borodo po uzyskaniu stopnia doktora oraz osiągnięcie naukowe zatytułowane *English Translations of Korczak's Children's Fiction. A Linguistic Perspective* (monografia, 2020, Cham: Palgrave Macmillan) stanowią znaczny wkład w rozwój dyscypliny naukowej językoznawstwo i spełniają wymagania stawiane przez obowiązujące przepisy prawa osobom ubiegającym się o stopień doktora habilitowanego.

Sylwetka i przebieg kariery naukowej Habilitanta

Dr Michał Borodo ukończył studia magisterskie na kierunku filologia angielska na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu w 2003 roku, gdzie obronił pracę magisterską pt. *Power Relations and Functionalism in Rewriting Children's Literature*. W 2008 r. obronił pracę doktorską pt. *Between the Global and the Local: Translation for Children in Poland at the Turn of the 21st Century*, której Promotorem był Prof. dr hab. Wojciech Kubiński.

Od 2003 r. jest zatrudniony na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego, na Wydziale Językoznawstwa w Katedrze Językoznawstwa Angielskiego (wcześniej: w Instytucie Neofilologii i Lingwistyki Stosowanej, w Katedrze Filologii Angielskiej), najpierw w latach 2003-2008 na stanowisku asystenta, a od 2008 r. do dzisiaj na stanowisku adiunkta.

Obszary badawcze Habilitanta to przekład literatury dziecięcej i młodzieżowej, przekład komiksu, adaptacja, tłumaczenie audiowizualne, tłumaczenie amatorskie, tłumaczenie w dobie globalizacji i glokalizacji oraz kształcenie tłumaczy.

Problematyka ta znajduje odzwierciedlenie w licznych publikacjach dra Borodo: w sumie 33 (z czego 29 po uzyskaniu doktoratu). Składają się na to: 2 monografie autorskie i 4 pod współredakcją oraz 23 artykuły naukowe. Indeks Hirsha wynosi 5; łączna liczba cytowań: 143.

Dr Borodo brał udział w 18 konferencjach krajowych i zagranicznych. W 2015 roku był organizatorem międzynarodowej konferencji przekładoznawczo-językoznawczej na UKW. Przeprowadzał wykłady gościnne na Uniwersytecie Jana Gutenberga w Moguncji. Wykonuje recenzje do międzynarodowych czasopism. Do tego dochodzi realizacja 3 projektów badawczych. Jako bardzo bogata została również oceniona paleta oferty dydaktycznej dra M. Borodo na różnych poziomach kształcenia, do której dochodzą Jego kontakty z otoczeniem gospodarczym oraz współpraca z pracodawcami w celu organizacji praktyk dla studentów.

Komisja uznała, że działalność naukowa dra Michała Borodo na polu międzynarodowym i w innych uczelniach jest ważnym elementem w Jego ogólnej działalności naukowej i spełnia wymagania określone w pkt. 3 Art. 219 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce. Również Jego działalność dydaktyczna i organizacyjna odpowiada wymogom stawianym osobom ubiegającym się o stopień doktora habilitowanego.

Ocena osiągnięcia naukowego będącego podstawą wniosku oraz pozostałego dorobku i aktywności naukowej Habilitanta

Podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego jest osiągnięcie w postaci monografii *English Translations of Korczak's Children's Fiction. A Linguistic Perspective*. Cham: Palgrave Macmillan, 2020.

W okresie poprzedzającym kolokwium habilitacyjne wpłynęły cztery recenzje sporządzone przez – w kolejności alfabetycznej – Dr hab. Joannę Dybiec-Gajer, prof. UP (Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie), Dr hab. Martę Kaźmierczak (Uniwersytet Warszawski), Prof. dr hab. Barbarę Lewandowską-Tomaszczyk (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Koninie) oraz Dr hab. Izabelę Szymańską (Uniwersytet Warszawski) oraz opinia pisemna Dr hab. Rafała Zimnego, prof. uczelni (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego).

Recenzje w sposób dogłębny odnoszą się do przedstawionego przez Habilitanta osiągnięcia, jakim jest monografia na temat angielskich przekładów twórczości dla dzieci Janusza Korczaka pt. *English Translations of Korczak's Children's Fiction. A Linguistic Perspective* (2020, Cham: Palgrave Macmillan), a także jego pozostałego dorobku naukowego.

Konkluzje wszystkich czterech recenzji oraz opinii są pozytywne, zdaniem wszystkich Recenzentek oraz Członka Komisji zarówno przedstawione osiągnięcie habilitacyjne, jak i pozostały dorobek stanowią znaczący wkład w naukę i spełniają warunki do postawienia

wniosku o nadanie dr Michałowi Borodo stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo.

Dr hab. Joanna Dybiec-Gajer, prof. UP zaznacza w recenzji, iż dr M. Borodo jest rozpoznawalnym i cenionym badaczem nurtu „translatoryki literatury dziecięcej” w Polsce i na świecie. Przedłożona przez niego monografia wypełnia lukę badawczą, stanowiąc ważne studium z przekładu literatury dla dzieci i młodzieży dwudziestego i dwudziestego pierwszego wieku. Habilitant korzysta w monografii z różnych paradygmatów przekładoznawstwa, łącząc perspektywę językoznawczą z historyczno-socjologiczną. Autor przedstawia kluczowe pojęcia i strategie charakterystyczne dla przekładu literatury dziecięcej, wykazując się przy tym świetną znajomością tematyki badawczej. Recenzentka zaznacza, że monografia opracowana jest z ogromną dbałością o detal, napisana klarowną i precyzyjną akademicką angielszczyzną. Zastanawia się jednocześnie nad adekwatnością użycia określenia „strategia tłumaczeniowa” i ewentualnym zastosowaniem terminów alternatywnych. W konkluzji Recenzentka stwierdza, że Dr Michał Borodo to przekładoznawca o wysokich kompetencjach badawczych oraz szerokich możliwościach warsztatowych, który posiada umiejętność odkrywania „białych plam” oraz wybiera niebanalne i inspirujące poznawczo tematy. Recenzentka z głębokim przekonaniem stwierdza, że przedłożony do oceny dorobek naukowy stanowi znaczący wkład w rozwój dyscypliny.

Dr hab. Marta Kaźmierczak zwraca w recenzji uwagę na to, że anglojęzyczne tłumaczenia prozy Janusza Korczaka to nowy, wcześniej nierozpatrywany materiał badawczy. Jako bardzo znaczący poznawczo postrzega rozdział trzeci, w którym habilitant przedstawia przegląd tłumaczeń polskich utworów dla dzieci na język angielski, wyjaśniając dynamikę wymiany wydawniczej w różnych okresach ostatniego stulecia. Recenzentka stwierdza, iż kolejne rozdziały rozprawy mają charakter zajmujących analiz, a Autor sprawnie operuje instrumentarium językoznawczym i zapleczem literatury przedmiotu. W analizę silnie wpisany jest paradygmat językoznawczy, a ocena zastosowanych przez tłumaczy strategii jest wyważona, zgodna z modelami deskryptywnej krytyki przekładu. Jednocześnie Recenzentka zauważa, że wypadało uniknąć niektórych uproszczeń (co ilustruje wypowiedziami o tłumaczeniu imion), a pewne aspekty rozprawy zyskałyby dzięki większemu zniuansowaniu omówienia kwestii rasowych czy włączeniu do rozprawy analizy kontynuacji powieści *Król Maciuś Pierwszy* oraz większej liczby polskojęzycznych prac przekładoznawczych. Recenzentka podkreśla, iż przedstawiona do oceny rozprawa w istotny sposób poszerza naszą wiedzę o recepcji literatury polskiej w krajach anglojęzycznych i przynosi pogłębiony ogląd zjawisk językowych w poddanych analizie przekładach. W odniesieniu do dorobku Habilitanta stwierdza, że charakteryzuje się on spójnością tematyczną i wysokim stopniem umiędzynarodowienia. Wykazuje cechy innowacyjności i oryginalności odpowiadające ustawowym wymogom stawianym w procedurze awansowej.

Prof. dr hab. Barbara Lewandowska-Tomaszczyk zauważa, że zastosowana przez Autora w rozprawie metodologia jest oparta na analizie tekstu i języka z naturalnymi odniesieniami do kontekstu pragmatycznego i kulturowego, a także konwencji stylistycznych i literackich. Recenzentka jako bardzo cenną część rozprawy postrzega przedstawienie Janusza Korczaka oraz przekładów jego twórczości na tle zarysu historii polskiej literatury dziecięcej w tłumaczeniu na język angielski. Recenzentka zauważa jednocześnie, iż pomimo

obecnej warstwy erudycyjnej studium, nie występują w nim odniesienia do literatury językoznawstwa kognitywnego oraz jednoznacznie nazwanej sfery umysłu zarówno w odniesieniu do definicji przekładu, jak też strategii translatorskich. Jako bardzo trafną pod względem oceny stylistycznej ocenia Recenzentka analizę stopnia formalności i socjolektu w brytyjskim przekładzie Adama Czasaka. Jako bardzo trafny postrzega także rozdział ósmy, który zwraca uwagę na kwestie występowania stereotypizacji w odniesieniu do kwestii rasowych i który podkreśla dość konserwatywne poglądy Korczaka oraz bliższe albo dalsze przekłady pod tym względem w każdej z analizowanych wersji tłumaczeniowych. Ocena prezentowanego osiągnięcia naukowego Habilitanta jest pozytywna, doceniająca perspektywy pogłębienia badań nad studiami translatorskimi w odniesieniu do utworów dla dzieci i młodzieży.

Dr hab. Izabela Szymańska zauważa, że w monografii habilitacyjnej zasygnalizowana w tytule perspektywa językoznawcza spotyka się z perspektywą socjokulturową i historyczną służącą interpretacji danych językowych. Recenzentka ocenia wybór badanego materiału jako bardzo ciekawy i ważki – przekłady polskiej literatury dziecięcej na język angielski są nieliczne i mało zbadane. Praca ta wypełnia tym samym lukę w badaniach przekładoznawczych, stanowiąc jednocześnie bodziec dla innych badaczy do odkrywania mało znanych tłumaczeń, szczególnie polsko-angielskich. Jako bardzo wartościowy ocenia Recenzentka rozdział ukazujący historię tłumaczeń prozy dziecięcej Korczaka na angielski na tle bogatej w szczegóły bibliograficznej historii tłumaczeń polskiej literatury dziecięcej na angielski w ogóle. Część analityczna monografii jest bardzo rzetelna i wnikliwa. Książka jest też napisana doskonałą, neutralną stylistycznie akademicką angielszczyzną. Książka, jak zauważa Recenzentka, pomimo swej niezaprzeczalnej wartości, budzi pewien niedosyt w odniesieniu do bardziej jeszcze pogłębionej refleksji nad doborem, zdefiniowaniem i rozgraniczeniem strategii translatorskich oraz replikowalnością zaproponowanego modelu. W podsumowaniu Recenzentka stwierdza, że dr Michał Borodo to naukowiec o dużym potencjale rozwojowym, a jego prace charakteryzuje dyscyplina metodologiczna i klarowność wyводу. Jest to dorobek spójny tematycznie, ukazujący rosnącą specjalizację autora, a przy tym wartościowy i stanowiący znaczny wkład w rozwój dyscypliny.

Dr hab. Rafał Zimny, prof. uczelni stwierdza w pisemnej opinii, że monografia habilitacyjna dra Michała Borodo to dzieło nowatorskie zarówno od strony problemowej, jak i metodologicznej i spełnia ustawowy warunek istotnego wkładu w rozwój dyscypliny. Podobnie pozytywna opinia została wyrażona na temat pozostałych prac naukowych Habilitanta, z których znaczna część została opublikowana w renomowanych wydawnictwach zagranicznych.

Ocena kolokwium habilitacyjnego

W trakcie kolokwium habilitacyjnego dr Michał Borodo omówił osiągnięcie naukowe pt. *English Translations of Korczak's Children's Fiction. A Linguistic Perspective* (2020, Cham: Palgrave Macmillan) będące podstawą Jego wniosku, przedstawił charakter monografii, jej założenia teoretyczne, a także wyniki przeprowadzonej analizy. Wszyscy Członkowie Komisji ocenili prezentację osiągnięcia naukowego przez Habilitanta pozytywnie.

W kolejnej części kolokwium – dyskusji nad osiągnięciami Habilitanta – Członkowie Komisji zadawali kolejno pytania Habilitantowi. Odpowiedzi dra Michała Borodo zostały ocenione pozytywnie przez sześciu Członków Komisji, natomiast jedna Recenzentka, dr hab. Marta Kaźmierczak określiła odpowiedź Habilitanta na postawione pytanie jako niezadowolającą.

Konkluzje

Po zapoznaniu się z recenzjami i dokumentacją wniosku oraz po przyjęciu kolokwium habilitacyjnego i wysłuchaniu głosów w dyskusji **wszyscy Członkowie Komisji w głosowaniu jawnym (7 głosów ZA, głosów PRZECIW: 0, głosów WSTRZYMUJĄCYCH SIĘ: 0) poparli wniosek dra Michała Borodo o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo i zgodzili się skierować odpowiednią rekomendację do Rady Dziedziny Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego.**

Przewodnicząca Komisji
Prof. dr hab. Teresa Tomasziewicz
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

.....